Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За педагогічні кадри

ОРГАН ПАРТБЮРО, ДИРЕКЦІЇ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ І ПРОФОРГАНІЗАЦІЇ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ім. О. М. ГОРЬКОГО

16 ВЕРЕСНЯ 1957 року ПОНЕДІЛОК

№ 25 (37)

Ціна 15 коп.

Яскравий партійний документ

В ці дні радянські письменники, працівники мистецтв з глибоким хвилюванням відчувають новий прояв батьківського піклування Комуністичної партії про літературу і мистецтво. По всій країні десятки тисяч письменників, художників, композиторів, діячів театру, кіно палко вітають ще один яскравий партійний документ — статтю М. С. Хрущова «За тісний зв'язок літератури і мистецтва з життям народу». Це програмний документ. Сама його назва говорить про те, що наша партія питання розвитку мистецтва пов'язує з боротьбою народу за вирішення найважливіших завдань соціалістичного життя.

Зв'язок з життям, з народом, з партією — ось головний пафос статті М. С. Хрущова. Хто хоче бути з народом, той завжди буде з партією. Хто твердо стоїть на позиціях партії, той завжди буде з народом, і тільки при такій умові художник зможе створити справжні зразки народного, партійного, реалістичного мистецтва. В цьому і полягає свобода творчості. Дуже добре сказав про це Микита Сергійович Хрущов: «Якщо боротьба за ідеали комунізму, за щастя свого народу є метою життя художника і якщо він живе інтересами народу, його думами і сподіваннями, то яку б тему він не брав, які б явища життя не відображав, його твори відповідатимуть інтересам народу, партії і держави.

Такий художник обирає шлях служіння народу вільно, без примусу власного переконання і покликання, з веління душі і серця».

В статті М. С. Хрущова ще раз, з великою силою поставлена вимога партії до працівників мистецтв — дотримуватися головної лінії розвитку. «А головна лінія розвитку,— говорить М. С. Хрущов,— полягає в тому, щоб література і мистецтво були завжди нерозривно зв'язані з життям народу, правдиво відображали багатства і багатогранність нашої соціалістичної дійсності, яскраво і переконливо показували велику перетворювальну діяльність радянського народу, благородство його умінь і цілей, високі моральні якості».

Стаття М. С. Хрущова ставить великі вимоги і до критиків та пропагандистів літератури, мистецтва, зокрема до викладачів відповідних дисциплін у вузах.

Викладачі літератури та музики нашого інституту повинні на конкретному матеріалі з історії літератури, музики тощо показувати студентам, як тісний зв'язок художника з життям сприяв створенню зразків високоідейного та високохудожнього мистецтва, що служить народу.

Програма дій

Опублікований у нашій пресі виклад виступів товариша М. С. Хрущова з питань літератури й мистецтва є партійним документом величезного значення. В ньому накреслено програму дальшого розвитку нашої радянської літератури, в ньому звучить голос партії, проявляється її турбота й піклування про наше мистецтво.

Устами товариша Хрущова партія закликає письменників тісніше бути зв'язаними з життям народу, глибше проникати в його думи й прагнення, показувати життя в його русі й боротьбі, в усьому багатстві різноманітних проявів; відображати пафос праці, правильно висвітлювати суть великих соціалістичних тверджень, втілювати їх у живі, повнокровні художні образи, йти в перших рядах борців за комунізм.

У новому партійному документі поставлено і ряд важливих теоретичних проблем, насамперед, питання партійності й народності, питання творчого методу соціалістичного реалізму.

Товариш Хрущов розкриває єдність принципів партійності й народності: «Хто хоче бути з народом, той завжди буде з партією. Хто твердо стоїть на позиціях партії, той завжди буде з народом».

Виступи товариша Хрущова з питань літератури й мистецтва є й будуть нашою зброєю в боротьбі проти ворожих нападок на нашу літературу і на великі ленінські принципи, якими вона керується.

Професор
П. ВОЛИНСЬКИЙ.

Ближче до життя народу

В новому навчальному році кафедра російської та зарубіжної літератури в основу своєї роботи поклала вказівки партії про завдання радянської літератури, які викладені у статті першого секретаря ЦК КПРС М. С. Хрущова «За тісний зв'язок літератури і мистецтва з життям народу». У статті ще раз підкреслена велика життєва сила ленінських ідей про партійність літератури і мистецтва, про служіння художника своєму народові.

А це і нагадує нам про наші завдання в навчально-виховній і науковій роботі. Кафедра російської та зарубіжної літератури наполегливо продовжує роботу по ліквідації основного недоліку, відзначеного XX з'їздом КПРС,— відриву навчання від життя.

В 1957/58 навчальному році кафедра здає до друку підручник з російської літератури для 8 і 9 класів середньої школи з українською мовою викладання. В авторському колективі працюють проф. Д. В. Чалий, доценти Л. М. Карлов, В. Д. Войтушенко, А. К. Данилюк і вчителі середніх шкіл міста.

Наближається 40-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції. Наша кафедра організує наукову сесію з залученням студентів і вчителів міста, на якій заслухає доповіді: «Досягнення літератури за 40 років», «Образ В. І. Леніна у творчості В. Маяковського», «Героїка революції в поезії Едуарда Багрицького» і ін.

Будуть також заслухані доповіді студентів — членів наукового гуртка.

Члени кафедри візьмуть активну участь у міському і обласному лекторії товариства по розповсюдженню наукових і політичних знань на теми, присвячені 40-річчю Жовтня, та підготують статті для преси.

Кафедра планує також доповіді про статтю тов. Хрущова серед студентів.

Л. КАРЛОВ,
зав. кафедрою російської та зарубіжної літератури.

Магістральним шляхом

Безсмертне вчення В. І. Леніна про партійність літератури стало наріжним каменем, фундаментом, на якому наша Комуністична партія будує свою політику керівництва літературою і мистецтвом, як могутньою зброєю ідеологічної боротьби.

Виступи першого секретаря ЦК КПРС товариша М. С. Хрущова перед письменниками, художниками, скульпторами і партійним активом з питань літератури є новим, в новій конкретній обстановці, продовженням і творчим розробленням ленінських принципів партійності літератури і мистецтва.

— Найвище суспільне призначення літератури і мистецтва, — говорить товариш Хрущов,— піднімати народ на боротьбу за нові успіхи в будівництві комунізму.

Будемо ж високо тримати ленінський прапор партійності літератури, боротися за її ідейну чистоту і бойову комуністичну цілеспрямованість та непримиренність до будь-яких спроб збити її з магістрального комуністичного шляху розвитку.

Ю. КОБИЛЕЦЬКИЙ,
доцент, член Спілки радянських письменників УРСР.

Не все було враховано

10-го вересня ц. р. на засіданні партійного бюро інституту розглядалось питання про підсумки роботи в галузі художньої самодіяльності студентів і шляхи її дальшого розвитку.

В інформації т. Літвінова і у виступах тт. Антонюка, Шелухіна, Шутенка, Мітюрьова відзначалося, що в минулому році самодіяльність у нашому інституті помітно пожвавилась в зв'язку з підготовкою до VI Всесвітнього фестивалю молоді та студентів.

Факультетські фестивальні вечори, а також загальноінститутський фестиваль показали, що студентська молодь прагне до мистецтва, що серед студентів є здібні виконавці. Необхідні лише краща організація і керівництво цією важливою галуззю естетичного виховання майбутнього вчителя. Адже практика показала, що в цій справі не все було враховано. Так, недостатньо уважно обговорювався репертуар самодіяльних колективів і виконавців, внаслідок чого в репертуар потрапляли твори низької художньої якості.

На засіданні партійного бюро відзначалося, що кафедра музики і співів у минулому році ще не зайняла належного їй місця у справі керівництва художньою самодіяльністю в інституті.

Важливим і невідкладним завданням є зараз підготовка до огляду художньої самодіяльності, присвяченого всенародному святу — 40-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції. Цю підготовку треба розпочати вже тепер.

Серед дошкільнят

Літня педпрактика студентів дошкільного відділу навчальною програмою не передбачена. Незважаючи на це, багато студентів нашого курсу (О. Доброва, А. Солдатенко, Н. Яронна, М. Бубліченко та інші) працювали під час канікул в дитячих садках. Ця робота для студентів була не новою, бо їй передувала двомісячна активна педпрактика, і їм було, звичайно, легше працювати в цьому році, ніж у минулому. Усі студенти знають роботу вихователів, добре застосовують набуті теоретичні і практичні знання. Навіть досвідчені завучі дитячих садків не раз високо оцінювали їх роботу.

Робота в дитячих садках дала змогу ще раз перевірити наші вміння і навички, а основне — перевірити нашу любов до дітей.

З. ТОВСТОЛЯК,
студентка IV курсу педагогічного факультету.

Хороший початок

Студенти фізико-математичного факультету проходять педпрактику в 24 середній школі м. Києва. Керує практикою доцент О. П. Сергунова.

У роботі велику допомогу надає нам вчителька математики М. Г. Клочко. Уроки у неї завжди цікаві, дисципліна на її уроках зразкова, учні уважно і вдумливо сприймають матеріал.

Деякі наші студенти вже дали перші практичні уроки. Добре провела урок арифметики в 6-ому класі і урок геометрії в 7-ому Е. Портная.

Практиканти провадять і позакласну роботу. Так, студент В. Ізраїлянт керує драмгуртком, готує доповіді для занять математичного гуртка. Студенти Ю. Гусаковський, В. Ізраїлянт та інші систематично працюють з відстаючими учнями.

У всіх класах, під керівництвом студентів, йде активна підготовка до 40-річчя Жовтня. В один з вихідних днів буде проведено піонерський збір за містом, присвячений пам'яті молодогвардійців.

Ми сподіваємось, що продовжуватимемо практику так само успішно, як і почали. Для цього у нас є всі можливості.

Л. КРУПНИК,
студентка IV курсу фізико-математичного факультету.

Чекаємо ваших порад

Разом із студентами старшокурсниками поріг інституту переступили і ми, першокурсники. Спочатку сковано і ніяково почували ми себе серед старших товаришів. Та радісне відчуття, що ти — студент, превалювало над іншими почуттями.

Вже з перших днів навчання стало зрозумілим, що головне — систематично вивчати матеріал, не запускати його.

На курсі обрали старост, комсоргів груп. Підготовку до роботи провели. Проте самої роботи ще не розпочали: не знаємо, як і з чого треба починати, як цікаво організувати свої дозвілля і т. ін. Сподіваємось, що старші товариші допоможуть нам у цьому, поділяться своїм досвідом правильної організації роботи і відпочинку.

Чекаємо ваших порад, друзі!

І. ТОЛСТУХІН,
студент I курсу педагогічного факультету.

З історії нашого інституту

Імені О. М. ГОРЬКОГО

Ще не закінчилася громадянська війна, а партія і уряд Радянської України вже поставили питання про створення такої системи народної освіти, яка б відповідала завданням нового соціального ладу, що був створений Великою Жовтневою соціалістичною революцією.

В 1920 році було оголошено про реформу вищої школи, здійснення якої фактично відбулося в 1921 р. Педагогічна освіта після реформи визначалася двома типами навчальних закладів:

1. Єдиний Інститут Народної Освіти.

2. Вищі трирічні педагогічні курси.

При створенні системи педагогічної освіти на Україні за основу було взято думку (як і в РРФСР), що педагогічна освіта є вищою освітою.

На Україні університети були реорганізовані в інститути народної освіти (ІНО). Інститути народної освіти повинні були мати три факультети: факультет соціального виховання, що готував працівників для масової школи, дитячих садків, дитячих будинків; факультет професійної освіти, що готував працівників для масових професійних шкіл; факультет політосвіти, що готував політосвітпрацівників.

Інститути народної освіти створювалися однофакультетні або з декількома факультетами. Ті, що створювалися на базі учительських інститутів, як правило, були однофакультетні, а ті, що на базі університетів — двофакультетні.

У Київському ІНО було відкрито факультет профосвіти та факультет соціального виховання, який фактично і є початком існування нашого інституту.

В складі цих двох факультетів Київський ІНО проіснував до 1930 р. Коли в Радянському Союзі було проведено велику реорганізацію і розширення мережі вищих шкіл з тим, щоб задовольнити в кадрах високої кваліфікації вимоги бурного розвитку соціалістичної економіки і культури, на базі Київського ІНО було утворено три інститути: соціального виховання (на базі факультету соцвиху), професійної освіти та фізико-хіміко-математичний (на базі факультету профосвіти).

В 1933 році Інститут соціального виховання було перетворено в педагогічний інститут. У зв'язку з тим, що тоді в Києві були педагогічні вузи, де навчання велося не українською мовою, він був названий Київський український педагогічний інститут. У 1934 році в його склад влилися інші педагогічні вузи міста, і він став називатися Київський Державний Педагогічний Інститут. Того ж року інститутові було присвоєно ім'я великого пролетарського письменника Олексія Максимовича Горького.

Здійснення загального обов'язкового навчання, невпинний ріст мережі семирічних шкіл, створення і розвиток середньої загальноосвітньої школи в роки перших п'ятирічок вимагали великої кількості вчителів. На Україні швидкими темпами зростала мережа педагогічних навчальних закладів і значно розширювалися вже діючі. Ріст мережі педагогічних інститутів на Україні вимагав забезпечення їх науково-педагогічними кадрами. Інститут поширив підготовку науково-педагогічних кадрів через аспірантуру.

Київський педагогічний інститут за цей час перетворюється в один із найбільших педагогічних вузів на Україні. Напередодні війни він став великим педагогічним навчальним і науковим центром, що готує висококваліфікованих вчителів для шкіл та науково-педагогічні кадри для вузів.

У період тимчасової окупації м. Києва німцями інститут роботи не проводив. Поновив він свою роботу через два місяці після звільнення міста від фашистських загарбників. У січні 1944 року двері Київського педагогічного інституту знову відкрилися для нашої радянської молоді.

Тяжкі то були часи для навчання — в неопалюваному приміщенні з розбитими вікнами, при відсутності підручників та обладнання. Силами студентської молоді та викладачів швидко піднімався інститут з руїн, які йому заподіяли німецькі загарбники.

Вже в 1946 році по кількості студентів інститут досягав довоєнного рівня. В наступному і подальших роках інститут значно розширюється кількістю студентів, професорсько-викладацького складу та аспірантів, а також ростом матеріальної і навчальної бази.

Зараз майже в кожному педагогічному інституті республіки працюють наші вихованці, багато їх працює і в інших вузах.

Київський педагогічний інститут є єдиним педагогічним вузом в республіці, що має право прийому до захисту кандидатських дисертацій. Сотням науковців Вчена Рада інституту присвоїла звання кандидатів наук.

Г. ІВАШИНА.

Зросла активність студентів

9 вересня в нашій групі відбулися звітно-виборні збори. Навчання та поведінка студентів, участь у художній самодіяльності, в спортивних секціях, підготовка до проведення інститутського фестивалю — ось основні питання, які розглядалися на цих зборах. Особлива увага приділялась педагогічній практиці та підготовці до екзаменів.

На зборах було відмічено, що за минулий рік в групі значно підвищилась успішність, збільшилось число учасників художньої самодіяльності; 10 студентів регулярно відвідували спортивні секції, 7 чоловік виконали нормативи III спортивного розряду; всі вони — учасники інститутських та факультетських команд. Відмічалось також, що в групі регулярно проводилась підписка на газети і журнали; більш змістовними стали політінформації.

Активну участь група брала в підготовці до фестивалю. Було підготовлено подарунки; 12 студентів брали участь у хорі та оркестрі народних інструментів; 4 студенти були учасниками культбригади, що виїжджала з концертами в МТС, на завод, у школу.

Важливим недоліком у роботі нашої групи є те, що на протязі року не було проведено жодних тематичних зборів.

Зараз наші комсомольці активно включилися в підготовку до зустрічі 40-х роковин Великого Жовтня.

О. СЕМКО,
комсорг 42-ої групи фізиків.

ДНІ ЛІТА

Тепло, сонце, книги, пісні, танці, блиск місяця в затишному ставку на Поділлі або в бурхливій річці Кавказу — все втілюється в одному слові: канікули!

Минуло перше студентське літо. Багато цікавих вражень залишило воно. Зустрівшись 2-го вересня в інституті, ми з захопленням розповідали один одному про пам'ятні дні відпочинку. А розповідати було про що! Так, Л. Чернякова і К. Криворучко працювали вожатими у Ворзельському піонерському таборі. Загоновими вожатими працювали і М. Зеленівська, Ф. Вайтман, З. Олексійова. Робота була захоплюючою і збагатила дівчат певними знаннями і досвідом. — Ми намагалися, — говорять вони, — зробити відпочинок дітей корисним, цікавим і змістовним. Діти залишилися задоволеними. І це було для нас найкращою нагородою.

Деякі наші дівчата вміло поєднали відпочинок з працею в народному господарстві. Так, Л. Дзюба зважувала зерно біля комбайна, Н. Степаненко займалася польовими роботами, а А. Лисенко працювала на шахтарській дільниці.

Л. Грасетській пощастило відвідати VI Всесвітній фестиваль молоді і студентів.

Непогано відпочила і Л. Дяченко. Вона з колишніми однокурсниками педучилища побувала в найвизначніших місцях Закарпаття.

Хороше і цікаво провели наші студенти літні канікули. Бадьорими, сповненими сил і енергії приступили ми до занять у новому навчальному році.

М. ЧЕРЕПОВСЬКА,
студентка II-го курсу педфаку.

КНИГА ПРО ВИХОВАННЯ*

«Сільська вчителька» — перша збірка оповідань Ольги Розовик. Книга в основному присвячена темі виховання радянської молоді в школі і в сім'ї. Героїв оповідань О. Розовик можна зустрінути в повсякденному житті. Це переважно сільська інтелігенція (учителі), колгоспники і молодь, якій приділено найбільше уваги.

Збірка відкривається оповіданням «Єдиний син». Це хвилююча і правдива розповідь про життя і прагнення матері, про виховання в сім'ї. За сюжетом оповідання досить просте. В далеке приуральське місто прийшло з фронту коротеньке повідомлення про смерть Івана Вікторовича Коломійця. «Тепер ми, синку, будемо самі», — прошепотіла заплакана мати.

Багато енергії і сил доклала вона, щоб виростити сина і дати йому змогу закінчити десятирічку, інститут. Щоб бути «удвох» із сином вона відмовилась навіть від особистого щастя.

І от Кость — інженер-шляховик. Формально він не забуває матері: пише їй листи, приїжджає на канікули на декілька днів (хоч має змогу побути місяць), обіцяє їй допомогу; але в його відношенні до матері відсутнє основне — почуття синовньої любові.

Дорогу реліквію, яку мати берегла для нього, — картину батька — Кость називає «кустарщиною» і викидає з свого чемодана. А вона так мріяла, що цей пейзаж колись прикрасить кабінет її сина!

Хвилююче просто, без зайвої надмірності зображено картину прощання матері з сином. Скільки глибокого материнського почуття вкладено в скупі рядки! Автор своїм оповіданням приводить читача до важливих питань, хоч сам і не дає на них відповіді. В чому ж помилка матері? Адже вона віддала себе всю для сина? Та він не розуміє цього. Син — егоїст. Ось в чому трагедія.

Оповідання «У директора» присвячене життю радянської школи, показові взаємовідносин між учителем і учнем. Силою власного прикладу молодий педагог і директор школи Василь Олександрович впливає на недисциплінованого учня.

Учитель не читає учневі моралі про дисципліну, не кричить на нього, не посилає зразу ж за батьком (такі «методи»,

на жаль, ще зустрічаються у деяких школах), а розповідає один з епізодів свого життя. Спочатку шкільного, а потім фронтового. «В житті потрібно все подолати, — звучить зворушливо голос педагога, — а раніше всього — самого себе».

Ми віримо, що такі вчителі, як Василь Олександрович, докладуть усіх зусиль, щоб виховати з учня в майбутньому не просто поета, лікаря чи інженера, а в першу чергу — «справжню людину» — будівника комуністичного суспільства.

В оповіданні «Сільська вчителька» змальовується велика і почесна праця вчителя. Хвора вчителька, якій лікарі не дозволили працювати в школі, у вагоні поїзда розповідає присутнім про свою копітку роботу, про своїх учнів.

Вони разом прийшли до школи: вона — вчителькою, а діти — учнями. Вчителька, сама навчаючись, чотири роки навчала дітей. Скільки любові, надії і турботи про майбутнє малюків відчувається в її словах!

Поїзд зупинився, вчителька зійшла на станції. Всі довго мовчать, думаючи про неї.

Цікавим є оповідання «Випускниця», в якому автор порушує актуальну тему — про зв'язок школи з виробництвом. Твір закликає нашу молодь — випускників шкіл — йти на виробництво, в колгоспи, на заводи, шахти, опановувати процесами виробництва.

Агроном Ковальов у розмові з Ніною, яка цілий рік прогайнувала дома після закінчення школи, підкреслює: «А вісімнадцятий (рік — І. П.), Ніно, найкращий у житті, доведеться зовсім викреслити з біографії!..».

Прочитавши оповідання, ми віримо, що Ніна, яка у «18 років була ніхто», та інші випускники чесно підуть трудитися на колгоспні лани рідного села. До цього і закликає автор.

Проте, поряд з цими глибоко правдивими творами, автор, на наш погляд, у деяких оповіданнях, поставивши благородні теми, зокрема приїзд досвідчених працівників з міста на керівну роботу в сільське господарство («Видатний дядько»), ріст культури і добробуту колгоспників («Лемешев у дідовій хаті»), розв'язує їх у дещо схематичному плані і непереконливо.

В останньому оповіданні в окремих місцях мова важка, з деякими невдалими зворотами і синтаксичними конструкціями. Адже автор наслідує розповідну манеру, а оповідач навряд чи вживав у своїй розповіді періоди, сурядно-підрядні речення або нагромаджував в одному реченні по п'ять і більше дієслів (стор. 69, 74 і ін.).

Та ці недоліки не знижують того загального приємного враження, яке одержує читач від збірки автора-початківця, а ілюстрації до творів, виконані А. Тетьорою скромно і вміло, підсилюють це враження.

І. ПРОЦЕНКО,
аспірант кафедри методики мови і літератури.

* О. Розовик, Сільська вчителька, видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь», К., 1957.

„Цвіти, наша молодість!“

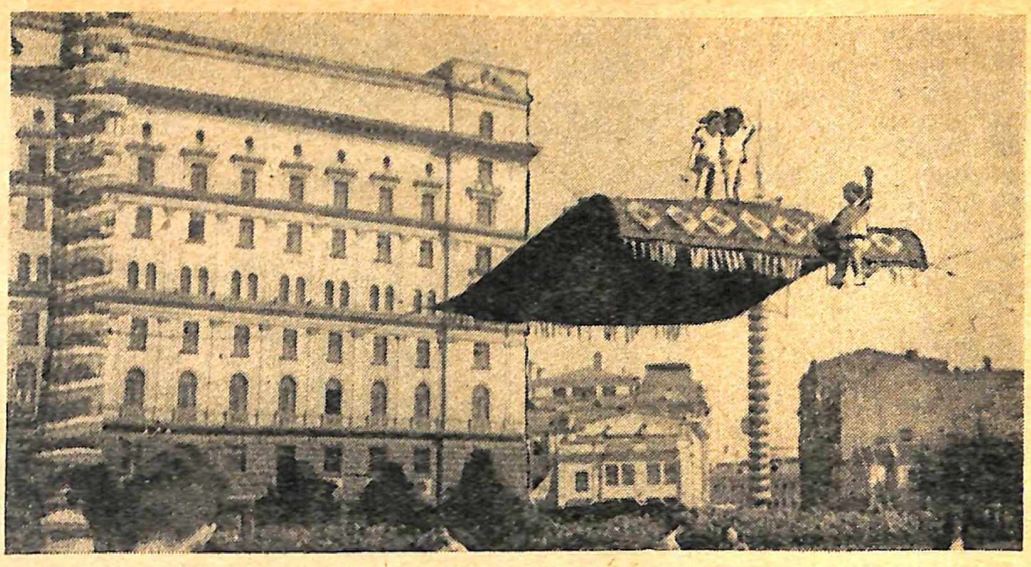

На мою долю випало велике щастя — я побувала на VI Всесвітньому фестивалі молоді і студентів в складі танцювального колективу, що приїхав на фестиваль з сюїтою «Цвіти, наша молодість!». Столиця зустріла нас передсвятковим шумом вулиць і майданів. Напевне, не знайшлось би жодної вулиці в місті, на якій би не відчувалося наближення цього надзвичайного свята. Особливо красивий вигляд мали площі, де були встановлені величезні макети, що зображали дружбу молоді всього світу і фрагменти з російських народних казок.

Звичайно, кожному, хто був у ці дні в Москві, запам'ятається «Килим-літак» на площі ім. Дзержинського з трьома дітьми на ньому: російською дівчинкою, негренятком і маленьким хлопчиком з Китаю.

Нарешті, настав день 28 липня — день відкриття свята юності і миру! На Ленінських горах запалав факел фестивалю.

Після параду поле стадіону ім. Леніна зайняли спортсмени. Потім на поле вийшли представники всіх союзних республік у барвистих національних костюмах. Виконується сюїта «Цвіти, наша молодість!».

Прийняли нас дуже тепло. Виступи кожної республіки зустрічали бурхливими оплесками.

Часто нам доводилось зустрічатись з молоддю колоніальних і напівколоніальних країн. Зарубіжна молодь цікавилась нашим життям, навчанням, відпочинком. Серед них було багато студентів; жвавим бесідам не було кінця.

Розмістили нас у студентському містечку. Тут завжди було весело. Частенько вечорами, просто на дворі, та чи інша делегація влаштовувала імпровізовані концерти, які завжди мали великий успіх.

За час перебування у Москві ми міцно подружилися і, роз'їжджаючись, прощалися, як старі хороші друзі.

С. СЛИНЬКО,
студентка II курсу педагогічного факультету.

У вихідний день

НЕДІЛЯ. Одинадцята година дня. На приміському вокзалі збираються студенти 21 групи фізико-математичного факультету. Скрізь лунає веселий сміх. Яскраве сонце, що повисло над обрієм, ніби хоче своїми золотими руками взяти в обійми цих веселих юнаків і дівчат.

І, можливо, від того, що сонце так щедро пестить всіх своїм золотим промінням, чи від того, що всі зібралися разом після довгої розлуки (адже ціле літо ми не були разом!), настрій у всіх бадьорий, піднесений...

Перший вихідний день у новому навчальному році ми вирішили провести за містом. Але де?.. Після недовгих міркувань вирішили поїхати у Ворзель.

...Швидко мчить поїзд. Весело цокотять його колеса, та ще веселіше лунає пісня, яку дружно співають студенти.

Пісні!.. Скільки їх складено про щасливе життя, про радість навчання, про перше кохання, про наш народ, про партію!..

Ось і кінцева зупинка. Ми у Ворзелі. Яка дивовижна краса! Навкруги ліс і сонце, багато, багато сонця... А небо! Воно синє, синє... І, здається, що очі у всіх такі ж сині і глибокі, як небо, а посмішка — така ж тепла і сяюча, як сонячне проміння...

Ліс зустрів нас веселим щебетом птахів та легким шелестом листя. Всі вмить розсипались по лісовій галявині — хто куди... Скрізь лунають пісні, чути жарти, веселий сміх. Як хороше разом! Особливо тоді, коли всі збираються на відпочинок.

Весь вихідний день ми провели у Ворзельському лісі. І відпочили добре, і, головне, побули разом, всією групою сфотографувались. Ця прогулянка сприяла ще більшому зміцненню нашої дружби.

Надовго залишиться в пам'яті кожного з нас цей чудовий день золотої київської осені!

Н. СТАРОЩУК.

Лист до редакції

Теорія без практики

Як відомо, автомотоспорт має велике оборонне значення. При інституті створена мотосекція, яка об'єднує 48 студентів. Теоретичний курс вивчається систематично, але практичні заняття не провадяться: нема на чому. Три мотоцикли, які є в інституті, за 11 років експлуатації прийшли в цілковиту непридатність.

Для створення нормальних умов роботи секції необхідно капітально відремонтувати мотоцикли, а для цього треба небагато; невеличку майстерню з елементарним слюсарним обладнанням, гроші на придбання запасних частин та хоч маленьку зацікавленість до умов роботи секції з боку профкому і МК інституту.

Б. ВАРЧЕНКО,
тренер мотосекції.

Якою повинна бути стінгазета

(Поради редколегіям)

* * *

Невід'ємною частиною радянської партійної преси, її міцною основою є стінна газета, яка на своїй невеликій ділянці виконує таку ж **важливу і відповідальну справу організатора, вихователя і пропагандиста**, як і мільйонні тиражі друкованих газет. Тому вимоги до стінної преси повинні бути такими ж високими, як і до будь-якого друкованого органу.

Читач любить газету, а відомо, що від того, кого люблять, більше чекають і вимагають. Що ж вимагає читач від своєї стінної газети, в якій, можливо, вперше в житті побачить своє ім'я, в тому чи іншому світлі представлене на суд громадськості?

ЗАГАЛЬНИЙ ВИГЛЯД ГАЗЕТИ

Висячий в темному кутку, сірий, нічим не привабливий листок паперу не викликає інтересу у людей, які проходять мимо, не збере біля себе читача. Отже, газета не досягне мети. Її зміст буде надбанням тільки членів редколегії, які випустили номер.

Стінгазета повинна висіти на видному, добре освітленому і доступному місці. Мальовниче оформлення, хороша рамка чи вітрина повинні здалека привертати увагу.

Але в той же час стінгазета не повинна бути занадто громіздкою, крикливо оформленою. Зовнішній вигляд газети повинен відповідати змісту вміщеного в ній матеріалу.

ЗМІСТ

Статті, замітки тільки в тому випадку будуть цікавити читача, якщо вони написані грамотно, простою і зрозумілою мовою, чисто і розбірливо.

Головна вимога до матеріалу, який вміщується в стінгазеті,— це **конкретність**. З інтересом читають ту статтю, в якій розповідається про людей і події **даного** колективу, конкретно вказуються факти, називаються прізвища, про події говориться не в загальних фразах.

Не рекомендується писати передові статті загального характеру, а ще більше випускати цілі газети на загальні теми. У першотравневому випуску стінгазети не треба писати про свято «взагалі», пишіть конкретно про те, як відзначається Першотравень на факультеті, в групі, у гуртожитку, кімнаті і т. п. У передовій статті, присвяченій річниці Жовтневої революції, не повторюйте загальними фразами давно відомі кожному події 25 жовтня 1917 р., розкажіть про те, що хвилює вас у ці святкові дні.

Замітки, вміщувані в стінгазеті, не повинні бути багатослівними. **Коротко і ясно** треба висловити те, про що хочеш сказати. Чітку, коротку замітку прочитають із значно більшим інтересом, ніж розтягнуту і часто нудну статтю.

В одній замітці не рекомендується висвітлювати декілька фактів. Це утруднює розуміння прочитаного. Не слід повторюватись у різних замітках.

Розглянемо декілька найбільш поширених форм заміток. Читача цікавлять різноманітні за змістом, але конкретні матеріали.

ФОРМА ЗАМІТКИ

Замітка-повідомлення розповідає читачеві про яку-небудь подію, цікаву для всього колективу.

Замітка-питання також про що-небудь повідомляє і ставить перед читачем питання, примушує його замислитись, яке значення в житті колективу має та чи інша подія? Висновок читач робить сам і часто повідомляє про нього редколегію, яка дає матеріал у наступний номер.

Замітка-висновок не тільки повідомляє читачам про те, що трапилось, але й робить висновок, що це має якесь позитивне або негативне значення, варте чи не варте наслідування.

В цих матеріалах, як і в інших, вимагається особлива точність імен, прізвищ, цифр.

ЗАГОЛОВОК

Для замітки дуже важливий **точний, короткий** і **виразний заголовок**, який при першому ж погляді розкриває її зміст. Такий заголовок **зацікавлює** читача і **змушує** його прочитати замітку. Вдалий заголовок «Школа, колгосп, інститут» для замітки про те, як юнак став студентом, і не дуже вдалий заголовок на цю ж тему — «Як Сергій Петренко прийшов у наш інститут». Такий заголовок і не дочитають, не говорячи вже про статтю.

Слід уникати шаблонних заголовків, на зразок: «У нашій групі», «Про нашу секцію», «В нашій аудиторії», «На нашому курсі, «В нашому інституті» і т. п.

Заголовок повинен бути написаний чітко, без переносів, мальовничо, але не строкато, щоб його легко було прочитати.

МАЛЮНОК І КАРИКАТУРА

Малюнки в стінгазеті зустрічаються частіше всього в заголовках і в оформленні назви. Зокрема, назва газети повинна бути написана досить **великим, але не громіздким** шрифтом. Добре розташувати заголовок на фоні неяскравого малюнка, який відображає специфіку тієї організації, де випускається стінгазета. Якщо немає досить кваліфікованого виконавця, то малюнків слід уникати, бо у поганому виконанні вони тільки псують загальне враження.

Велике місце в стінгазеті займають карикатури. Це **найбільш дійовий і наочний метод критики**, що викликає найбільшу реакцію у колектива. Але карикатури повинні відповідати одній дуже важливій вимозі: вони досягають мети тільки в тому випадку, **коли точно і тонко відповідають темі.**

Сам малюнок повинен виражати головну ідею карикатури, не вимагаючи громіздкої підтекстовки. Особливо невдалі ті карикатури, на яких до невиразних фігур додані пузирі, що йдуть з рота, з дрібно написаним текстом.

Головне ж у роботі кожної редколегії — при додержанні елементарних правил — **творче, з фантазією, любовне оформлення** кожного номера стінгазети.

А. ДЯЧЕНКО.

ПИСЬМЕННИК-ПАТРІОТ

До 60-річчя з дня народження І. К. Микитенка

Багатогранною була діяльність Івана Кіндратовича Микитенка, одного з основоположників і творців української радянської літератури, який своїми художніми творами активно втручався в життя, пристрасно утверджуючи те нове, що з'явилось після Великого Жовтня, гнівно тавруючи все старе, віджиле. Він був визначним громадським діячем. Член КПРС, один з організаторів і керівників пролетарських організацій письменників («Гарт», ВУСПП), член президії Спілки письменників СРСР і УРСР, член Центрального Виконавчого Комітету УРСР, І. К. Микитенко активно боровся за створення пролетарської літератури. Він разом з іншими письменниками представляв українську літературу на Міжнародних конгресах захисту культури.

Друкуватись І. К. Микитенко почав у 1922 р. на сторінках одеських газет «Известия», «Южный селянин», «Червоний степ», де вміщував вірші (багато з них стали піснями, наприклад, «Розвивайся, прапор Жовтня», «Ой, що ж то за шум учинився?.. Комсомол на Вкраїні народився» та ін.), інсценівки, фейлетони, нариси, частушки, оповідання.

У 1926 р. виходить збірка оповідань письменника «На сонячних гонах» про післяреволюційну дійсність, про те, як народ, переборюючи труднощі економічного порядку, опір класових ворогів, будував соціалізм, як в результаті Жовтневої революції відбулися корінні зміни в усіх сферах нашого життя (оповідання: «Між кучугурами», «Кирюша», «На сонячних гонах», «Гарячі дні», «Будні», «Витяг з протоколу» та ін.).

Героями багатьох творів Микитенка стає молодь. Це вона в ті героїчні роки боролася з темрявою і відсталістю на селі (Грицько — «Між кучугурами»), вела непримиренну боротьбу з куркулями (Марійка — «Гарячі дні»), самовіддано працювала в радянському апараті (Сусанна — «На сонячних гонах»), допомагаючи робітникам і селянам будувати соціалізм.

Зростаючи в ідейному і художньому відношенні, письменник приносить в літературу нові великі теми, народжені нашою дійсністю. Вже його наступна збірка прозових творів «Вуркагани» (1928 р.) відзначається широтою тематики. Тут і тема змички між містом і селом (повість «Брати»), і тема боротьби з безпритульністю (повість «Вуркагани»), і тема боротьби з міщанством (повість «Антонів огонь»), і показ всіх пороків старої дореволюційної школи (повість «Гавриїл Кириченко — школяр») і ін.

Темі показу того, як в умовах радянської влади з колишніх «вуркаганів» формуються нові люди, активні будівники соціалізму, присвячений роман «Ранок» (1933 р.), який, на жаль, не закінчено. Поряд з твором Макаренка «Педагогічна поема» він є кращим на цю тему. Ідейно тематичний задум романа «Ранок» значно глибший, ніж у повісті «Вуркагани». Твір пройнятий ідеями соціалістичної педагогіки, а саме: вирішальне значення у вихованні має колектив і суспільнокорисна праця.

В українській літературі І. К. Микитенко найбільш відомий як драматург. Разом з представниками старшого покоління І. Кочергою, С. Васильченком, разом з його сучасниками Л. Первомайським, пізніше О. Корнійчуком та ін. він є основоположником нової радянської драматургії.

Його п'єси ще більше, ніж проза, відзначаються злободенністю, актуальністю, активним вторгненням в життя. Коли читаєш і дивишся його п'єси, сповнені гарячим подихом тієї епохи, перед очима встає героїчна історія нашої Батьківщини, її чудові люди — більшовики, її чудова молодь — комсомольці.

Боротьба за хліб, що була боротьбою за соціалізм, боротьба за нові кадри, боротьба за вугілля на Донбасі, будівництво Дніпрогесу, закінчення десятикласниками школи і т. ін.— все це майстерно втілив І. Микитенко у своїх п'єсах «Диктатура», «Кадри», «Дівчата нашої країни», «Справа честі», «Дні юності» і ін.

Заслужену славу принесла Микитенку його п'єса «Диктатура» (1929 р.), що була для того часу явищем цілком новаторським. П'єса мала винятковий успіх у глядачів. В одному тільки театрі ім. Франка вона пройшла 300 раз. П'єса приваблювала своєю злободенністю, своїм правдивим, реалістичним показом тих глибинних процесів, які проходили на селі, а саме: боротьби селянства, очоленого робітничим класом, за хліб.

П'єса «Кадри» (1930 р.) чи не єдина п'єса на Україні, що ставила проблему виховання кадрів у вищій школі, проблему перебудови вищої школи. Радянська молодь повинна була переборювати труднощі не лише економічного порядку, а й боротися проти контрреволюціонерів, які знайшли притулок у вищій школі, проти старих методів викладання.

У наступних своїх п'єсах: «Дівчата нашої країни» (1932 р.), «Дні юності» (1936 р.), «Соло на флейті» (1935 р.) драматург звертається до комедійного жанру. Але гумор у цих п'єсах не однаковий. Він доброзичливий і дружній, коли пише про радянських людей («Дівчата нашої країни», «Дні юності»), і гнівний, викривальний, і переходить у сарказм і сатиру, коли розвінчує такі «болячки» на нашому здоровому тілі, як кар'єризм і підлабузництво (Ярчук — «Соло на флейті»).

Характерні риси драматургії І. Микитенка — це напруженість, динамічність у розвитку подій, майстерний, просто алмазний діалог, індивідуалізація дійових осіб за допомогою мовних засобів.

Важливе значення драматургії І. Микитенка полягає також і в тому, що він створив цілу галерею позитивних образів комуністів (Дудар—«Диктатура», Чумак—«Бастилія божої матері», Вересай—«Соло на флейті»), образи молоді та ін. Правдиве відтворення сучасної письменнику дійсності, майстерність його п'єс забезпечили їх довге життя.

Твори Івана Кіндратовича Микитенка ще довго будуть на озброєнні радянських людей, допомагаючи виховувати підростаюче покоління в дусі ідей комунізму, відданості партії, народу.

Л. КАЧУРЕНКО.

У лісі. Фотоетюд М. Шуряка.

Перші педагогічні кроки Юрія Корольова

Кажуть, як почнеш, так і підеш. Життя стверджує це прислів'я. Ми ще не знаємо, як піде Юрій Корольов, студент IV курсу фізмату, але початок у нього дуже таки симптоматичний.

...День першого урока невблаганно наближався. Ось уже 9 вересня. Завтра! Ну, так що, що завтра?..

Отже завтра урок, і Юра вирішив ознайомитися з приладдями, які завтра допоможуть йому блискуче провести урок. Та тут виявилося, що і конспект урока треба показати і навіть попрацювати над ним разом з методистом і вчителем. А конспект...

— Я ще не **набросав** конспекту. І навряд чи зможу сьогодні сісти з Вами за нього. Повинен повідомити Вас, що мене викликають у деканат, так що в школі я буду трохи пізніше і Вам доведеться мене почекати. До побачення.— І безпечний, бадьоро настроєний Корольов-практикант робить свої перші кроки із школи.

У школу в той день він так і не прийшов ні трохи пізніше, ні набагато пізніше.

...Теплий сонячний ранок. Селище давно прокинулось. Діти веселими стайками поспішають у школу. Чинно, неквапливо йдуть старі вчителі, хутенько на високих каблучках підстрибують молоді вчительки... Та ми відстали. Он далеко, вже біля самої школи група: учнів — не учнів, учителів — не учителів. Наздоганяєм. О, та це ж наші практиканти! Вони дуже хвилюються, до того, що навіть розмовляють пошепки. У деяких з них сьогодні перші уроки.

— Ой, я так тремчу!

— А я не розгублюсь?

— Та що ти! Ти така смілива.

— Так, смілива, коли стипендію одержую. А тут — урок!..

— Хлопці, а де ж Юрко?

— Та вже, мабуть, у школі.

— О, та ось він іде!

Назустріч студентам, не поспішаючи, йде наш знайомий практикант. Він весело насвистує, злегка б'є себе лозиною по нозі.

— Доброго ранку, Юрко! Ти сьогодні іменинник!

— Сьогодні народиться великий педагог Юрій Корольов! Ура, товариші!

— А що ж ви думаєте? Мені урок дати — раз плюнути...

Та урока дати йому на цей раз не дали. Такий вредний отой методист—подавай якийсь там конспект. Ну хто другий хай подає, а нащо ж від мене, від Корольова, вимагати?! По-перше, мене викликали в деканат, а по-друге, можна і за 5 хвилин перед уроком перевірити, та ще й чи є потреба. Не допустити до урока... О, це вже занадто!.. Юрій кулею зірвався з місця, пробив собі між учителями дорогу до дверей і так грюкнув, що не тільки вікна забряжчали, але й з переляку підскочило все в учительській: і вчителі, і студенти, і чорнильниці, і геометричні тіла, всілякі там куби, конуси, паралелепіпеди, навіть зірвалися зі стін два портрети, географічні й історичні карти...

Так пройшов перший пробний урок — даруйте! — перший пробний крок майбутнього вчителя Юрія Корольова.

Івась ЧОБІТЬКО.

Вечір пам'яті письменника

Твори видатного українського письменника Івана Кіндратовича Микитенка написані мовою, яка нагадує, за образним висловом В. Сосюри, «пахучі яблука в росі». Образи його творів—яскраві, живі—запам'ятовуються назавжди від першого знайомства з ними.

Ввечері 5 вересня літературна громадськість міста, письменники, артисти, аспіранти, студенти заповнили зал Будинку літераторів, де відбувся вечір, присвячений 60-річчю з дня народження І. К. Микитенка.

З великою теплотою і глибоким хвилюванням розповідали про нього письменники, артисти, які багато років працювали разом з ним і близько знали його.

Петро Панч говорив про значення І. Микитенка в становленні української радянської літератури, про ту видатну роль, яку відіграв він у збиранні сил пролетарських письменників ВУСПП'у, душею і керівником якої він був від першого до останнього дня її існування.

— Я не находжу інших слів, як Великий Громадянин, щоб охарактеризувати І. К. Микитенка. Саме таким він залишився в моїй пам'яті на все життя,— говорить Н. М. Ужвій. Артистка розповіла, з яким запалом І. К. Микитенко організовував перший український театр в Одесі, як чуйно він ставився до молодих акторів, був їх натхненником, великим другом, постійним їх гостем. Н. М. Ужвій розповідала про ті пам'ятні дні, коли сотні разів у переповнених театрах йшли п'єси «Диктатура», «Кадри», «Соло на флейті» і ін.

Л. Первомайський, Я. Баш, Т. Масенко пригадували, як чуйно ставився І. Микитенко до літературної молоді, завжди знаходив час вислухати, дати пораду, допомогти початкуючому поету, письменнику.

— Його твори любили або ненавиділи, але байдужих не було,— відзначив Л. Первомайський.

Я. Городський розповів, як після вступного слова на І Всесоюзному з'їзді письменників, під схвальні оплески делегатів, О. М. Горький передав керівництво з'їздом І. Микитенку. Це було визнанням і високою оцінкою всієї української літератури.

На великий жаль, твори І. Микитенка довгий час були забуті, і ми раді сьогодні, що його ім'я знову зайняло належне йому місце поруч з кращими представниками української літератури.

В. ЯРЕМЕНКО.

Редактор І. КРУК.

БФ 11968. Адреса редакції: м. Київ, бульвар Шевченка, 22/24, тел. 5-21-21, дод. 43. Друкарня КДПІ, Франка, 44. Зам. 850—1000.